

7. 11. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kdo odpovídá za škodu způsobenou výrobkem?

Odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku je dnes upravena v § 2939 a násl. zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník („občanský zákoník“). Historicky byl tento institut upraven v samostatném zákoně č. [59/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobků a během své transpozice do nového občanského zákoníku nedoznal zásadnějších změn i vzhledem ke skutečnosti, že starší právní úprava sledovala především vyhovění požadavkům směrnice Rady 85/374/EHS o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky ze dne 25. července 1985 („Směrnice“).

Obecně lze konstatovat, že ustanovení § 2939 a násl. občanského zákoníku nečiní v praxi žádné zásadnější interpretační obtíže, jedinou výjimku snad lze shledávat v otázce, které subjekty lze považovat za povinné k náhradě škody vzniklé v důsledku vady výrobku.

Úprava obsažená v občanském zákoníku pojímá povinné osoby v širokém slova smyslu, především s ohledem na skutečnost, že se v tomto ohledu snaží být maximálně vstřícnou vůči poškozenému, který se v takovýchto případech bude často nacházet v postavení slabší strany a musel by absolvovat nepatřičně náročné pátrání po odpovědné osobě. Z tohoto důvodu zákon ve smyslu Směrnice rozděluje povinné subjekty do 4 kategorií a to na výrobce, kvazi-výrobce, dovozce a dodavatele.[1]

Výrobce

Zákon primárně stanovuje povinnost nahradit škodu způsobenou vadou výrobku výrobcí, tj. subjektu, který výrobek nebo jeho součást vyrobil, vytěžil, vypěstoval nebo jinak získal. Odpovědnost výrobce je zákonem stanovena objektivně, tzn. bez ohledu na zavinění, a s možností liberace v případě naplnění podmínek stanovených v ustanovení § 2942. Takto stanovená odpovědnost výrobců by měla mít především preventivní charakter a nepřímo působit na výrobce, aby na trh uváděli pouze bezpečné výrobky a řádně informovali své zákazníky o všech relevantních skutečnostech za účelem vyhnutí se případným soudním a dalším sporům.[2]

Kvazi-výrobce

Povinnost nahradit škodu stíhá společně a nerozdílně též subjekt, který ve vztahu k poškozenému vystupuje jako výrobce, tj. kvazi-výrobce. Za kvazi-výrobce zákon považuje subjekt, který výrobek či

jeho část označil svým jménem, ochrannou známkou nebo jiným způsobem. Umístění rozlišovacího znaku na výrobek vyžaduje ze strany kvazi-výrobce vždy aktivní jednání, které mu bude moci být přiřitatelné. V případě, že k označení výrobku nedojde v důsledku jednání kvazi-výrobce, nýbrž bez jeho vědomí, nemůže dojít ani k založení povinnosti k náhradě újmy. Dalším nezbytným znakem je, aby označení v rozumném zákazníkovi mělo potenciál vzbudit domnění, že kvazi-výrobce je skutečným výrobcem daného produktu, resp. vzbudit v zákazníkovi domnění, že svojí pověstí zaštiťuje daný výrobek.[3] Zákon tímto reaguje především na osoby, které nakupují produkty u primárních neboli původních výrobců, ale dále je již distribuují pod vlastním jménem, příp. značkou. Tuto situaci je však nezbytné odlišit od případů, kdy výrobek bude logem či jiným označením prodejce označen pouze pro účely označení způsobu prodeje, v takovýchto případech lze mít za to, že k naplnění založení odpovědnosti nedojde.[4]

Ve výše uvedených souvislostech lze uvažovat o tom, jakým způsobem přistupovat k nadnárodním společnostem s komplikovanou organizační strukturou tvořenou větším počtem subjektů, kdy pro poškozeného nemusí být zcela patrné, zda subjekt je v postavení výrobce, kvazi-výrobce či dovozce.

Východiska uvedená v předcházejících odstavcích tohoto článku však platí i pro tyto situace. Pro správnou kvalifikaci subjektu je rozhodujícím, zda uvedl na výrobek rozlišovací znak svou vlastní aktivitou. V této souvislosti se nelze spokojit s pouhou příslušností subjektu k nadnárodní skupině resp. ke skupině v rámci, které byl výrobek vyroben. Příslušnost k nadnárodní skupině samu o sobě nelze interpretovat ve smyslu splnění nezbytné zákonné podmínky uvedení jména, loga, ochranné známky nebo jiného rozlišovacího znaku na výrobku. Samotná ochranná známka umístěná na výrobku tak automaticky nezakládá odpovědnost jakékoli společnosti v rámci dané skupiny. Opačná interpretace ustanovení § 2939 odst. 1 občanského zákoníku by vedla k nadměrnému zatížení všech ekonomicky činných subjektů v rámci takovéto skupiny a znamenala by, že všechny subjekty této skupiny by byly kvazi-výrobci bez ohledu na to, jaké postavení v této skupině mají, v jaké zemi se nacházejí, jakou činností se zabývají a také bez ohledu na to jaký mají vztah k předmětnému výrobku.

Dovozce a dodavatel

Dle ustanovení § 2939 odst. 2 občanského zákoníku se dovozcem rozumí osoba, která výrobek dovezla za účelem jeho uvedení na trh v rámci jejího podnikání. Dovozce odpovídá za výrobek společně a nerozdílně s výrobcem a kvazi-výrobcem.

Odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku se tak rozšiřuje i na další subjekty v rámci distribučního řetězce. Je však nezbytné zdůraznit, že aby se poškozený mohl domáhat svého nároku na dovozci, bude muset vždy prokázat, nejen příčinnou souvislost mezi vzniklou újmou a vadou výrobku, ale rovněž i skutečnost, že výrobek byl dovozcem dovezen za hospodářským účelem, tj. v rámci podnikatelské činnosti dovozce.[5]

Vzhledem ke komplikovanosti distribučních řetězců, obecně nebude pro poškozeného jednoduché zjistit, kdo je výrobcem či dovozcem výrobku a tudíž občanský zákoník dává možnost poškozenému informaci o výrobcu získat přímo od dodavatele. Dodavatele je třeba v těchto souvislostech vnímat jakožto osobu, která výrobek poskytla k prodeji konečnému zákazníkovi, jedná se tedy o poslední článek distribučního řetězce (v praxi se bude jednat o prodejce, se kterým je poškozený v přímém smluvním vztahu). Za dodavatele je rovněž možné požadovat každou osobu, která se v určité chvíli svojí činností podílela na distribučním řetězci (tyto osoby lze kolektivně označit jako tzv. zprostředkující dodavatele).[6]

Pokud dodavatel nesdělí zákazníkovi informaci o výrobcu, případně o zprostředkujícím dodavateli, do jednoho měsíce od žádosti poškozeného, může poškozený své právo na náhradu škody uplatnit přímo

u dodavatele.

Závěrem lze konstatovat, že za účelem úspěšného uplatnění nároku v případech odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku je vždy nezbytné adekvátně interpretovat všechny skutečnosti pro správné posouzení jak distribučního řetězce, tak i případného povinného subjektu.

Miroslava Kuklincová,
advokátka

Vuk Djukić,
advokátní koncipient

[Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

Karolinská 654/2
186 00 Praha 8

Tel.: +420 246 042 100

Fax: +420 246 042 030

e-mail: legalcz@deloittece.com

[1] BEZOUŠKA, Petr. § 2939 [Výrobek, výrobce, kvazivýrobce, dovozce]. In: HULMÁK, Milan, BEDNÁŘ, Václav, BEZOUŠKA, Petr, BOHMAN, Ludvík, DOBROVOLNÁ a spol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 1648. ISBN 978-80-7400-287-8.

[2] VESELÝ, Jan. Odpovědnost výrobců za škodu způsobenou vadou výrobku v právním řádu ČR. Právní rozhledy. 1999, č. 5, s. 244 - 249

[3] BEZOUŠKA, Petr., op. cit. § 2939 [Výrobek, výrobce, kvazivýrobce, dovozce].

[4] HRÁDEK, Jiří. Relevantní škoda způsobená výrobkem. In: ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a spol. Občanský zákoník: Komentář, Svazek VI, (§2521-3081). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-630-3.

[5] Obdobně VESELÝ, Jan. op. cit.

[6] Obdobně VESELÝ, Jan. op. cit.

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)